

Mina barn och barnbarn har önskat få veta mer om den Thornquistiska släkten och här följer nu ett försök till en enkel släkthistoria.

Vår farfar hette Johan August Thornquist, född i Halmstad den 13/12 1834. Han hade varit gift en gång förut, med Hanna Pehrsson innan han för andra gången gifte sig, den 30/12 1874 med vår farmor Matilda Johansson. Han står i kyrkboken som änking och hon som jungfru. Vi vet att farfar hade fem barn i sitt första äktenskap, flera utvandrade till USA. Ett barnbarn från den kullen hette Stella. Hon kom över till Sverige och uppsökte mor och oss ca år 1934. Vi fanns då på Fagerholm. Hon hade svårt med svenska språket och jag minns en enda mening, som gjorde stort intryck på mig "Give me a nigger and in five years I'll make a white man out of him."

Elva barn föddes i Johan Augusts och Matildas äktenskap, se särskilt papper.

Johan August var spinnmästare på Slottsmöllan som ägdes av familjen Wallberg i Halmstad. Vi vet också att ägaren till fabriken var Isak Reinold Wallberg. Johan August var ett illegitimt barn till honom och en flicka som hette Karolina Jönsdotter, född 1806. Karolina gifte sig sedan med arbetskarlen Johannes Bengtsson, också född 1806. Johan August blev skickad till Tyskland av sin biologiska far Wallberg, antagligen som lärling. Han kom tillbaka med goda insikter i det tyska språket. Vår far har talat om att hans pappa var sträng mot sina barn, man får ett intryck av att han ville att barnen skulle få en bra uppfostran. Han införde i familjen att alla skulle tala tyska på torsdagarna och dessutom skulle tyska talas när de var ute på jakt. Ett problem är frågan var namnet Thornquist kommer ifrån. Lasse och Maj-Britt Thornquist, som har forskat i Landsarkivet i Lund har kommit fram till följande: Johan Augusts "fader" hette Johannes Bengtsson (g m Karolina Jönsdotter). Johannes far hette Bengt Jönsson (f. 1774) gift med Svenborg Larsdöter (f. 1774). De hade tre barn: Sofia, Helena och Johannes. I en senare husförhörslängd står Svenborg Larsdöter som änka med endast barnen Sofia och Helena. Johannes finns ej med. Man skulle kunna tänka sig, säger Maj-Britt, att Svenborg på grund av ekonomiska svårigheter varit tvungen att lämna Johannes till någon familj som möjligen hette Thornquist.

Angående farmor Matilda så kommer ingen av oss syskon ihåg henne. Hon finns på foto i albumet (som Stina har just nu). Mor tyckte mycket om henne och hon hälsade på oss på Gustafsvik, Ingarö. En gång lär hon på förfrågan ha talat om att hon var nöjd med

sitt liv. Det var bara en sak! Hennes man gav henne varje månad tio kronor med orden: "Öda inte bort pengarna!" Hur skulle hon kunna öda bort något med tio barn och en man!

Matilda kom ifrån en mycket musikalisk familj. Hon hette Johanna Matilda Johansson och hennes far var kantor i Sjötofta, Västergötland. Matilda och hennes syskon ville sätta upp ett *band* men pengar fattades till instrument. Då hittade de på att "sjunga" instrumenten och Matilda, som hade en vacker, ljus sopran, "sjöng" fiolen. Även Thornquistarna var musikaliska, så det var naturligt att vår far Ludvig fick fiollektioner. Enligt Stina var den med blandade känslor som han gick till musikläraren – han fick smäll på fingrarna när han spelade fel. Fars syster Anna följde honom till läraren, väntade på honom och torkade hans tårar när han kom ut! Att inte gå alls skulle nog aldrig falla far in – på den tiden gjorde man som föräldrarna bestämde. Anna var Fars älsklingsyster och 3 år yngre. Enligt Stina gick Far i läroverket i Halmstad men hoppade av i andra ring. Varför har vi undrat – man kan tänka sig brist på pengar eller en viss otålighet att få stå på egna ben. Han begav sig till Stockholm och fick – troligen ganska fort – plats på Nordisk Resebureau. Den ägdes av två bröder i Göteborg, Herman och Arthur Nyman. Det gick nog bra för Ludde Thornquist på resebyrå! Vad vi kan förstå hade han kommit till rätt forum. Är man snabbtänkt med språksinne och ett glatt humör – plus absolut ärlighet så passar man in!

Så småningom blev det så att Far och Mor träffades på Uttringe. Greta von Unge, mors syster, var redan med i folkdansens vänner och där blev det ett glatt liv med danser och musik. "Roa ej Ungarna, de roa sig själva" stod det på deras dörr. Far spelade fiol och där fanns "Musik-Olle" och andra – många Klintbergare. Gertrud kommer ihåg att Mor berättade att hon en kväll snubblade i mörkret över ett rep, som var spänt utanför Uttringehuset, "sabla pojkar" ropade hon – och då sa det klick i Far, (hade han varit med om att spänna upp repet?) och vi antar att romantiken började blomma. Margit Roland, Agnes och Sune Ambrosiani och Siri Bergkvist och många flera kommer vi ihåg.

Far fick i uppdrag av bröderna Nyman som ägde Nordisk Resebureau att resa över till Petrograd (sedan Leningrad, nu St. Petersburg) och starta en resebyrå där. Redan 1910 åkte han över första gången! Detta fick jag veta på ett föredrag som hölls i april 1996 av Bengt Jangfeldt. Denne hade intresserat sig för Ryssland och visste mycket om tiden för första världskriget och de svenskar som då bodde där. Bland andra företag och firmor från Sverige befann sig också "Nordisk Resebureau", etablerad 1910. Efter föredraget fick vi, som ville fråga – fråga! Jag undrade då om Jangfeldt visst något om Ludde Thornquist på Nordisk Resebureau och det gjorde han! Han visste att berätta att att fars namn förekom ganska ofta, han var inskriven i Katarina svenska församling, han var medlem i Svenska Klubben. Dessutom hade han stått omskriven i Göteborgs

sjöfartstidning som den som hade dansat Jösse-häradspolka med Elsa Brändström ("Sibiriens ängel") på en fest! Detta var ju roligt att höra och jag kände mig så stolt över Far. Ett par dagar efter föredraget på "Fältöversten", kom det ett brev från Jangfeldt, där han skrev: "Bästa Ulla Rosell, jag måste nu be så mycket om ursäkt, det var inte med Elsa Brändström som Ludde Thornquist dansade Jösse-häradspolkan, utan med en frk. Brehmer!"

Så småningom "visades Far upp" för morfar och mormor i Norrköping och Mimmi, som var van vid att Greta hade gift sig med Bengt af Klintberg blev litet besviken, gick till Mor och sa: "Brita, han heter väl *af* Thornquist?" Man är väl alltid litet nervös, när man skall presentera sin fästman för sina föräldrar. Gertrud har berättat att Mor blev oerhört lycklig, när hon råkade höra hur Morbror Jacob Wahren sa till sin syster Agda (alltså mor till Brita) "Den mannen (Ludvig) *måste* man tycka om, han har stor charm.

Så det blev lysning i Norrköping och bröllop i april 1913. Med lysnings-presenter och möbler for sedan Ludde och Brita till Petrograd och hyrde en 5-rumsvåning på Aptekki-prospect. Där fanns en svensk församling med präst och ett stort antal svenska ingenjörer. Umgänget var livligt, de åkte mycket skidor och Mor följde Far till kontoret varje dag. Mor har berättat om matköp på torget och om portvakten och skinkan. Det var vid julen och Mor hade varit på torget och köpt julsinkan. När hon packade upp den i köket upptäckte hon att den var full av vita maskar. Hon bad kokerskan slänga bort den och fick till svar att den vill säkert portvakten ha. Mor blev nog ganska skakad, med bad henne gå efter portvakten. När han kom upp och upplystes om förhållandet blev han utom sig av glädje och till Mors förfäran föll han på knä och kysste hennes kjolfäll! Man förstår hur fattigt somliga hade det på den tiden i Ryssland.

Den 10 januari 1915 föddes jag, det blev den 19 januari i Sverige! Mor fick en rysk barnmorska och förlossningen hemma gick fint. Mor har berättat att Far var mycket nervös medan det hela pågick. Han hade ont i magen och gick nervöst fram och tillbaka utanför. Mannen fick givetvis inte vara med under förlossningen på den tiden. Plötsligt hörde han en katt jama i trappan, han öppnade och skrek "Schas katta". När han kom in i vardagsrummet hördes katten på nytt, det var hans nyfödda flicka som jamade.

När jag var några veckor gammal kom den svenska prästen på besök. Han undrade om Far och Mor ville ta emot en 17-årig finska vid namn Elsa Forsström. Hon vantrivdes hos en tysk familj och ville komma till en svensk. Elsa kom, man kan nästan säga att hon såg och segrade också! Hon var ung och söt och oerhört duktig – och svensktalande så språket gick fint. Mor berättade om en idyll som förekom då och då: Mor ammade, Far spelade fiol och Elsa sjöng!

Vi kan inte veta när familjen flyttade till Sverige. Man vet att livet blev svårt i Petrograd redan 1915 (en ryss som jag träffade i senare år berättade att oroligheterna började i Petrograd 1915, alltså litet före den verkliga revolutionen.) Far hade svårt att köpa mjölk och bröd och fick springa in och ur portar, man sköt på gatorna. Det finns ett fotografi, taget i Kopparbo, av fyra generationer: Bolle, Agda, Brita och Ulla. Den senare i vagn och ca 6 månader. Det skulle kunna betyda att familjen for hem från Ryssland till Norrköping över Finland och Haparanda redan sommaren 1915. Plötsligt kom det ett meddelande att alla utlänningar måste lämna Ryssland. De som hade barn fick 24 timmar på sig, de utan barn 12 timmar. Flykten mot gränsen till Finland var besvärlig, men så fort de kommit innanför gränsen till Finland gick det bättre. Mig stoppade de ner i en stor läderkappsäck med två handtag, så att den kunde bäras öppen. Utan bagage reste de över Haparanda och ner till Norrköping till Hugo och Agda von Unge.

Från år 1916 kan man inte få fram några papper, men Jan Roland har i mantalsskrivningsuppgifter funnit följande på

1917 den 8/1 Östermalmsgatan 73: 5 rum + kök, badrum och hall kr 2.400/år. Samt med Fars eleganta skrivstil: "Är sedan många år boende och kyrkskriven i Svenska Församlingen i Petrograd, Ryssland. Tillfällig vistelse i Sverige." Mors och Fars andra barn, Karin, föddes 1917, den 11 juli, på Lännersta.

1918 mantalsskrivna på Karlavägen 1: Brita, Ludvig, Ulla, Karin och två tjänarinnor Elsa Forsström och Emilia Karlsson.

1919 mantalsskrivna på Karlavägen 1. (Ägare: Ernst Wahren, vicevärd Ludvig Thornquist) i övrigt lika som 1918

1920 5/1 mantalsskrivna Karlavägen 1 Brita och Ludde, Ulla och Karin + kokerska Linea Lignell och Elsa Åström (hembitråde). Hyran per år kr. 4.755:-inkl. värme 5 rum + bad och kök.

Elsa följde med familjen till Sverige och stannade hos Far och Mor till 1918 då hon for hem till Finland för att gifta sig med Kalle Uusivuori. I ett brev som Mor skrivit den 27.6.1918 till sin mor i Norrköping står det: "Elsa reser på tisdag kl 8 till Finland, Ludde har lyckats utverka en fribiljett åt henne. Hon är strålande glad åt sin resa. Måtte nu inget komma i vägen med pass eller så."

Tydligen gick det bra för i nästa brev, skrivet den 19/7 1918 har Mor skrivit: "Vi har väntat Elsa hem från Finland i kväll och båten kom nyss men ingen Elsa. Vi undrar om hon ligger i karantän eller har blivit nekad pass eller vad det kan vara, nog är det konstigt,! och i nästa brev, "Elsa har inte kommit än, hon skrev ett kort och förklarade att hon ej kunnat komma tidigare för passets skull, vilket är mycket konstigt, då vi haft underrättelse från passbyrån att intet hinder möter för henne att resa tillbaka. Nu är hon i

alla fall på väg och skall vara hos oss i morgon.” Man förstår hur besvärliga resor kunde bli under första världskriget. Här måste jag passa på att berätta en liten rolig episod där Elsa spelar huvud-rollen. Scenen är denna: Far och Mor skall ha fin middag med gäster då vi bodde på Karlavägen 1. Steken står i skafferiet, Elsa vill ta ut den och börja skära upp. Skafferidörren har gått i baklås och hur än Elsa försöker får hon inte upp dörren. Mor var ute (hos frissan?) . Far hade inte kommit hem från kontoret. Elsa får en härlig idé! och i sin svarta klänning och vita förkläde springer hon på Karlavägen (ca 400 meter) tills hon kommer till Kvinnofängelset. Där knackar hon upp port-vakten och ropar “Vår dörr har gått i baklås, och vi skall ha gäster till middag, nog har ni väl någon som kan öppna låsta dörrar?” Stackars modiga Elsa, som fick springa hem utan hjälp! Hjälpen fanns hemma – Far hade just kommit hem och kunde lyfta av dörren! I hela vårt liv har vi känt Elsa och vi fick lära känna Kalle och Hilka och Maissi och deras familjer. Nu lever inte Elsa längre, men banden mellan Finland och Sverige är starka och Ulla har ju det stora nöjet att få komma varje sommar till Maissis vackra sommarviste i Böle. Det är ganska märkvärdigt – och oerhört roligt – att denna vänskap mellan familjen i Finland och den i Sverige började 1913 i Petrograd, Ryssland – och lever ännu.

Det blev alltså ingen återresa till Petrograd för Far, han fortsatte i stället på Nordisk Resebureau, som då låg i operahuset. År 1920 föddes Stina den 26 januari. Då hade Far och Mor tre flickor och 1921 fick Ulla börja lekskolan i Whitlockska skolan. De minnen som finns från denna tid är tyvärr ganska få, men en sak minns jag. Nere på gatan i hörnet av Karlavägen och Birger Jarlsgatan fanns en stor ho av marmor och där stannade ofta pilsnerutkörarna med sina stora kärror. Hästarna behövde vatten och om man var snabb kunde man hinna fram och skruva på kranen och fylla hon. Ölutköraren slapp då hoppa ner från kuskbocken och man kunde tjäna en två- eller femöring, som han kastade ner från sin upphöjda plats!

1923 hade familjen flyttat till Birger Jarlsgatan 42 och där föddes Lasse den 4:e november. Det hände på natten och jag vaknade vid att folk sprang som jag tyckte fram och tillbaka. Rätt som det var öppnades dörren och Far kom in och såg att jag var vaken. Han satte sig bredvid min säng och sa med mycket glad röst att jag hade fått en liten bror. På väg till resebyrån nästa dag mötte Far portvakten Broström (som inte var överdrivet snabb i huvudet) och måste ju genast skryta med sin nyfödde son, som vägde 4500 g. “Tänka sig”, sa Broström “över 4000 kilo, “det var inte litet det.”

Så blev det sommar på Fagerholm, Ingarö. Vi hyrde nedre våningen i stora huset 1924 och 1925. Den övre hyrdes av familjen Magnusson. Ingenjör Birger med fru Rut och två pojkar Bertil och Arne, och så Biggan, som var född “mellan Ulla och Karin”. Vi hade oerhört roligt, midsomrarna var minnesvärda! Far ledde lekarna runt majstången på gräs-

mattan framför gården. Man började med kaffe och kakor vid 17-tiden och det hela slutade med att flaggan halades och farbror Gustaf Ankar (präst i Gustav Vasa) utbringade ett leve för kung och fosterland varefter vi sjöng "Du gamla du fria". Vi syskon var ganska strängt uppfostrade, man måste hålla tider och vi måste lägga oss om kvällarna på tok för tidigt – för vår smak! Men det fanns ett underbart undantag . Vi fick vara upp så länge vi ville på midsommarafton – och envist höll vi ut hela natten – ingen sömn! Det hade till resultat att midsommardagen blev mycket sömning. Ett år återfanns Karin sovande i gröna båten, och Ulla sovande i Petrus, segelbåten.

Vi barn fick rena underkläder och klänningar på söndagar. Så vi passade på att på lördagkvällarna – helst just när "Prinsen" lade till vid Fagerholms ångbåtsbrygga – hoppa i spat med kläderna på. Helst skulle de resande på båten se på, och helst av allt skulle de tro att vi höll på att drunkna. Vi gjorde nog vårt bästa, men hur det nu var så såg vi aldrig något oroligt ansikte på båten.

Efter ett par somrar på Fagerholms gård fick vi hyra hos Byggmästare Karlsson på Fagerdal. Där fick vi övervåningen och ungefär samtidigt flyttade familjen Magnusson till Trädgårdsmästarvillan, där Holmbergs hade bott. Biggan och hennes bröder kom alltså fortfarande att för flera år framåt bo alldeles i närheten av oss. Vi hade kamrater litet längre in i viken – Maud och Brita Uggla. Bertil (Biggans äldsta bror) blev kär i Maud och vi tyckte det var höjden av allt larvigt och spionerade med glädje på dem! Det var härliga somrar – båten "Prins Gustaf" kom och gick två gånger per dag. Man fick hämta mjölk hos Fru Svensson i ladugården, det blev filbunkar och grädde! År 1927 eller -28 fick vi köpa Fagerdal av Karlsson, som flyttade med sin familj till Kolström.

Far köpte en äldre, vacker segelbåt, gaffelriggad, vitmälad, allas förtjusning, döpt till Petrus. Med "Petrus" gjorde vi seglingar till "handfatet" och "tvättkläderna" (Baldersnäs) där det fanns härlig sand och vacker utsikt över Nämdöfjärden. Mor och Far gjorde varje sommar en långsegling på tu man hand. Då stektes köttbullar, strömming, kyckling och steriliserades i glasburkar för att hålla hela resan. Vi barn fick faster Agda (morfars syster) som skulle med jungfrurnas hjälp hålla reda på oss. Stackars faster Agda, det var nog en tuff tid!

I slutet av augusti började skolorna, då återvände vi med pick och pack, sylt och saft och svamp, och skolåret i Brummerska skolan började.

På Birger Jarlsgatan 42 hade vi en härlig fem-rumsvåning högst upp. Utefter hela våningen mot Birger Jarlsgatan gick en kopparränna ca 4 dm bred i botten. Den blev till stor glädje, när vi fick middagsmat som vi inte gillade. Far ansåg att man skulle äta upp den mat som bjöds. t.ex. sagosoppa – den försvann så bekvämt i rännan sedan man fått sitta kvar ensam vid bordet. Rännan gick vi också i från det ena öppna fönstret till det

andra. Detta blev så småningom förbjudet sedan grannar på andra sidan gatan telefonerat till mor och uttryckt sin förskräckelse vid åsynen av de olydiga barnen.

Ofta hände det att Far tog fiolen och spelade matmarschen (från Uttringe). Då blev vi en lång svans efter honom Mor, Ulla, Karin, Stina och Lasse, som sjungande gick runt det dukade middagsbordet. Ett trött hembiträde stod i dörren till serveringsrummet och såg ut som om hon tänkte "När ska de sluta, så att man äntligen kan få servera maten".

I Brummerska skolan gick alla tre flickorna. Även Lasse, född 1923, gick där, men bara i Kindergarten. Sedan fortsatte han i Linnéskolan för gossar och senare i Nya Elementar.

"Brummer" låg på Johannesgatan 18 uppe på Johanneshöjden vid kyrkan. På kyrkogården låg von Döbeln begravd. Då och då tittade man till honom i synnerhet då vi läste "Fänrik Ståls sägner" och vi tyckte det var stiltigt att det stod på gravstenen "Georg, Carl von Döbeln, Ära, Skyldighet, Vilja".

Mitt över Döbelnsgatan låg Franska skolan. Eleverna där gillade vi inte. Vår enda kontakt med Franska skolans elever var snöbollskrig på vinter-rasterna. Vi föraktade dessa världens barn som gick till skolan i päls och dessutom sminkade sig! Hu!

I Brummer fick man välja mellan franska och tyska språket. De flesta valde tyska, men Far ville att vi skulle välja franska som första språk. Det var svårare och skulle ta längre tid att lära.

På vår tid började varje dag med morgonbön. Den började och slutade med en psalm och däremellan förekom ca 10 minuters tänkvärda ord av en präst eller av föreståndarinnan fröken Gunhild Almén. De tänkvärda orden har väl glömts bort, men de flesta psalmerna kan vi! Alla klasser hade sitt eget klassrum och sin egen klasslärarinna. De enda gånger vi undervisades utanför klassrummet var i slöjd, sång, gymnastik och kemi-fysik. Lärarinnorna var mycket bildade och måna om att så gott det nu gick bilda eleverna och andan i skolan var vänlig men med krav på eleverna. Somliga lärarinnor hade allt det som behövdes för att vara exceptionellt goda pedagoger t. ex. den fransyska frk. Brandt, den humoristiska frk. Lagerström och frk. Brodelius i tyska. "Kära flickor, föreställ er ett stort kors i taket: Slarvmaja har skrivit Ba på tyska skrivningen".

Här måste jag passa på att berätta om våra lektioner i svenska. Det var oerhört viktigt att lära sig svenska grammatiken, och det vi inte kunde vid 15 års ålder om subjekt, predikat, objekt och satslära var inte värt att veta. Exempelen kunde vara roliga eller egendomliga! Här är ett från "vår" tid: "Att heta Ängla, Milda, Allgoda måtte inte vara roligt." Subjektet? – och här nedan följer ett par exempel från fröken Alméns ungdom. Det borde ha varit ca år 1930 som hon berättade detta från den svarta pulten under en

högtidlig avslutning i Brummer. Exempel I på akkusativobjekt och exempel II på dativobjekt.

I: "Den resande medförde stembordet" och exempel II: "Man gav den fattige gossen tre bröd, fem skjortor och två härliga lantslott".

Längst ner i den stora byggningen låg bönsalen och gymnastiksalen; Där fanns dörrar emellan som kunde öppnas t. ex. vid upprop och avslutningar. Dessa dagar började med en lång inmarsch, de yngsta först och "åttorna" sist. Vid dessa pampiga tillfällen spelade fröken Pettersson på flygeln. Två marscher förekom; "Carolus Rex" eller marschen ur "Profeten". Avslutningarna med föräldrar och släktingar i bänkarna var särskilt högtidliga med "åttorna" i vita klänningar och Fröken Almén på podiet. Kören var mycket framstående, det kom faktiskt musikintresserat folk till skolan bara för att höra kören. Till slut önskade föreståndarinnan oss alla en glad sommar och vi marscherade ut och upp till våra klassrum där vi fick våra betyg.

Till julen for vi alla ner till Norrköping till Morfar och Mormors stora vita hus på St. Persgatan. Då åkte vi tåg och först sedan tåget hade stannat i Södertälje *och börjat gå igen*, fick vi öppna det paket som Tant Ellen Åberg hade sänt med oss. Tant Ellen var Mors tant (se Stinas bok!) och hon hade lagt de finaste kakor och marzipan i paketet.

Morfar hade varit lasarettsläkare i Norrköping under många år, men nu var han pensionerad. Jag minns att jag frågade honom om jag fick gå till sjukhuset och känna på lukten – jag har alltid tyckt att det luktar gott på sjukhus. Han tog mig med dit och jag fick hålla honom i handen medan vi gick runt ett varv. Han pratade inte med någon, men alla hälsade.

Tänk att kunna ha en hel familj som gäster i ca 5 dagar! Detta kunde ju förr i världen ordnas med hjälpar i huset. Och det fanns det gott om hos Mormor och Morfar. Signe i köket lagade en underbar mat. Rut var husa och lill-Anna hade hand om Barbro, som var den yngsta system till Mor. Hon var mongoloid och hade sitt eget rum med lill-Anna. Så var det Mimmi och Kerstin, två systrar som hjälpte till. Till julafton kom Bolle (min Mormors mor) och Moster Becca och Strada, båda Mormors systrar. Då hade också Far kommit och Morbror Olle och julen kunde börja! Morbror Olle var jultomte med mask och allt, men en julafton upptäckte vi till vår glädje vem som fanns bakom masken! Jultomten hade nämligen svarta lackskor med sidenrosetter och det är ju inte vanligt bland tomtar. Det var ganska strängt hos Mormor, tyckte vi! Numera förstår man ju hur stöjt det måste ha låtit med fyra barn hos gamla människor! Roligast var det i köket hos "jungfrurna". Signe och de andra ville gärna höra vad vi sjungit på "examen" och vilka psalmer vi sjungit till julen. Om man kunde utöka sin repertoar med sjömansvisor fick man ibland en näve mandel och russin. Något som var roligt var när Far tog fiolen och

spelade hos Barbro och lill-Anna i deras rum. Då kom Mimmi dit och sjöng sina visor (se Stinas bok) och Barbro satt och svängde sin linjal och skrattade.

Mor brukade alltis säga att "Fisk och gäster luktar efter tre dagar". Och vi som stannade fem eller sex! Då var det ju inte så märkvärdigt, när Barbro kom och frågade Mormor om hon och lill-Anna fick gå på bio. När Mormor frågade varför just ikväll svarade Barbro "Jo, för att fira dagen!" Det var den dag vi hade rest tillbaka till Stockholm.

Jag och minns syskon hörde aldrig ett ont ord mellan våra föräldrar. När jag hör människor uttala sig om sin olyckliga barndom känner man ett starkt medlidande och en stor glädje över sin egen. Ändå var ju Far sträng – men alltid rättvis. En liten episod står klar i minnet, när Stina (7 år) och jag (12 år) badade på samma gång. Detta var inte tillåtet. Dessutom vätte vi ner vår snälla Janne (Ragnhild) och hela badrummet i någon slags vild vattenglädje. "Jag går till direktörn och berättar vad ni gör" sa Janne. Vi visste väl ungefär vad som väntade oss och vi lovade varandra att inte lipa. Nu hördes Fars distinkta steg i serveringsrummet och han kom in – lade sin rykande cigarr på tandborststället och sa "Stå upp och vänd er om. Böj er framåt" Så fick vi varsin hård smäll på stjärten med handflatan. Sedan tog han cigarren och gick. Konstigt, jag tyckte jag såg som ett litet leende i ena mungipan – men jag kan ha sett fel. Jag kan inte komma ihåg att vi tyckte oss illa behandlade – vi hade uppfört oss fel och vi fick vårt straff och så var saken ur världen.

Man förstår att Mors och Fars äktenskap måste ha varit bra och lyckligt. De hade uppenbarligen roligt tillsammans, som t. ex. när Far sjöng Mors verser på 50-årsdagar och andra högtidligheter inom familj och släkt. Mor kunde inte ta en rätt ton, men skriva vers, det kunde hon. Far kunde inte skriva vers, men var mycket duktig på att sjunga.

Familjen var fulltalig ända till den 8 maj 1932. Då dog Far i en hjärtinfarkt. Han hade varit borta på en herrmiddag och just kommit i säng, när Mor inte fick något svar från honom. Hon var ensam hos honom och kom in till Karins och mitt rum kl. 7 på morgonen och talade om det. Det var svårt – hon sa inte så mycket, men jag minns en mening "Motorn i livet har stannat". Far blev 50 år, vi hade firat 50-årsdagen på Hasselbacken ett halvt år tidigare, den 14/11 1931 och då hade Far visat att han fortfarande kunde hjula. Det skedde i vardagsrummet! Mor var bara 44 år när Far dog. Veckor och månader var svåra, jag minns att jag "såg" Far ibland på gatan t. ex. ganska länge efter hans död.

Till hösten måste Mor hyra ut ett rum för att få litet bättre ekonomi. Då svarade Gustaf Norrthon på annonsen - en ung man från Höganäs som läste juridik. Han kom så småningom även att äta middagar med oss och blev som en kompis till Mor. Jag vet att han verkligen var till stor nytta och glädje för Mor. Vi barn hade ju skolor och kurser,

men Guss var nästan alltid hemma. De tillverkade lampskärmar, löste korsord och Mor blev ibland ombedd att vara 4:e man vid Guss' bridgebord. Vi flyttade efter ett år till en mindre våning vid Odenplan (den som Stina nu har) och Guss följde naturligtvis med. Han bodde hos oss i fyra år.

Nu slutar jag denna lilla rapport med ett stort tack till mina syskon och till Jan Roland som alla hjälpt mig att komma ihåg. Den som tycker att en del är överhoppat eller har egna minnen kunde ju sätta in dessa i detta häfte! Vilken god idé!

Ulla Rosell